

תכנית תואר שני במדיניות ובתיאוריה של האמנויות M.A

ראש התכנית: ד"ר שאול סתר

רכזת תחום האוצרות: גב' נירית נלסון

רכז לימודי מוזיאולוגיה: ד"ר שמואל מאירי

יועץ אקדמי: פרופ' דרור פימנטל

רכזת התכנית: גב' קרן כהן

טלפון: 02-5631584

דוא"ל: m.a.prg@bezalel.ac.il

בעת הזו נדמה כי הולך וגדל הפער בין המציאות לבין ייצוגיה. אין זה רק הפער בין המציאות כפי שהיא לבין תפיסתנו אותה, אלא גם פער בין המציאות לדימויים הסובבים אותנו. דימויים אלה משמשים, בעת ובעונה אחת, תווך שמבעד לו אנו יודעים את העולם ומסך המונע מאיתנו גישה לעולם בממשותו. האמנות והתרבות מתמקמות במרחב זה שבין התווך למסך, החלון לוויולן, המראה למערה. כדי להבין כיצד פועלות האמנות והתרבות מתוך הדימויים ונגדם, איזו תמונת עולם הן מציגות בפנינו ואיזה עולם הן מסתירות מאיתנו או מבקשות לחשוף לעינינו, יש צורך בניתוח השוואתי, דיון תיאורטי, מחקר והכשרה בתחומי מחשבת האמנות העכשווית וביקורת התרבות. פילוסופיה של האמנות ואסתטיקה, אוצרות, מוזיאולוגיה ומדיניות תרבות, תיאוריה ביקורתית, היסטוריה וסוציולוגיה של האמנות והעיצוב מרכיבים את תחום הדעת של התכנית לתואר שני במדיניות ותיאוריה של האמנויות - תחום הדעת שבו ניתן ליצירה האמנותית ולמעשה התרבותי פשר ובו נבחנים הדימויים והייצוגים המרכיבים את העולם המקומי והגלובלי.

התיאוריה של האמנויות היא מכלול המחשבה והכתיבה שנוצר בסמוך ליצירה בדימוי ובחומר: החל מאמנויות ואמנים שהמשיגו בלשונם את מעשיהם, דרך הכתיבה הביקורתית והמסאית על אודות האמנויות השונות, עבור בפעולה האוצרותית והמחקר האקדמי וכלה בנתיבי הרבים של השיח הציבורי שחג סביב למעשה היוצר. זאת, מתוך ההכרה כי אין אמנות ללא שיח אמנות; ואין תרבות ללא ביקורת תרבות.

התכנית לתואר שני במדיניות ותיאוריה של האמנויות היא תכנית עיונית ומחקרית שמשלבת לימודי אוצרות וביקורת. היא מתקיימת באקדמיה לאמנות ועיצוב, כלומר תכנית שקרובה לעשייה האמנותית העכשווית, לאתר הלימוד שלה ולסדנה שבה היא מתהווה. זוהי תכנית יחידה מסוגה שעוסקת בקשר שבין התיאוריה של האמנות לפרקטיקה האמנותית על אגפיה השונים - היצירתית, האוצרותית והביקורתית.

זו תכנית בין-תחומית שמכשירה חוקרים וחוקרות בתחומי האמנות העכשווית והתרבות החזותית, ואנשי ונשות מקצוע בתחומי האוצרות, המוזיאולוגיה והכתיבה על אמנות. לתכנית אופי מעשי - פרקטיקה אוצרותית, הקמת תערוכות, כתיבה ביקורתית ומסאית על אמנות; ואופי עיוני - לימודי תיאוריה ביקורתית, פילוסופיה וסוציולוגיה של האמנות ואמנות העכשווית. התכנית יוצרת סביבה אקדמית ומרחב יצירתי פעילים ועדכניים של מחקר ופעולה בשדה האמנות העכשווית, הישראלית והבינלאומית.

מרכיבי התכנית

הלימודים בתכנית נערכים יומיים בשבוע. יום אחד מוקדש ללמידה עיונית אקדמית, דרך מספר מצומצם של מבואות ייחודים לתואר השני ושורה של סמינרים שמעמיקים בחקר התרבות והאמנות ומתקיימים בקבוצות למידה קטנות. יום לימודים נוסף מוקדש לסדנאות בנושאי האוצרות והכתיבה הביקורתית שמשלבות תיאוריה ופרקטיקה, סדנאות שחברות לידע המקצועי האצור במחלקות השונות בבצלאל וכוללות גם יציאה מן הקמפוס לאתרי לימוד נוספים.

מגוון הקורסים הרחב וצורות הלימוד השונות מאפשרים לסטודנטים של התכנית לפתח את כיוון המחקר וההתמחות שמעניין אותם. קבוצות לימוד קטנות והנחיה אישית מובילות ליצירת קשרים פרטניים בין סטודנטיות וסטודנטים ומרצות ומרצים. לתכנית שני מסלולים: מסלול מחקרי, שבו כותבים תזת אם איי; ומסלול לא מחקרי, שבו לא כותבים תזה. העבודה על התזה - משלב הרעיון, דרך גיבוש הצעת המחקר, מציאת מנחה ועבודה על הפרקים השונים - נעשית בהדרכה צמודה של מרצות ומרצים בתכנית.

התכנית מיועדת לבוגרות ובוגרי תואר ראשון בבצלאל ובמוסדות אחרים לאמנות ולעיצוב וכן בוגרות ובוגרי תואר ראשון במדעי הרוח והאמנויות באוניברסיטאות השונות שמעוניינים להעמיק בלימודיהם, לפתח כלים לחשיבה תיאורטית, להתמחות באוצרות וביקורת ולעסוק בסוגיות הבערות של האמנות והתרבות בנות הזמן. הסטודנטים בתכנית מגיעים ממגוון עיסוקים ומעגלים חברתיים: כמה מהם סיימו זה עתה תואר ראשון, ואחרים כבר עובדים ועובדות במוסדות תרבות, אמנות וחינוך.

סגל המרצים והמרצות

ד"ר סתר שאול	ד"ר בן צבי טל
פרופ' פימנטל דרור	ד"ר ברנד רועי
ד"ר פרידמן ליאת	ד"ר בנימיני יצחק
קונופני אילנית	ד"ר אריק גלסנר
קזין ארנה	ד"ר הנדל אריאל
	ד"ר מאירי-דן נעמי
	ד"ר מאירי שמואל
	ד"ר מרקוביץ' דליה
	נלסון נירית
	פרופ' סלה אשר

מדריכי סדנאות מעשה באוצרות:

ברק אביטל
דסאו אורי
כהן שניידרמן הילה
כנעני עפרי

תקופת הלימודים

הלימודים יתקיימו בימי רביעי וחמישי. בימי רביעי בבית הנסן ובימי חמישי בבצלאל בקמפוס החדש במרכז העיר

היקף הלימודים

הדרישות הלימודיות כוללות 48 נ"ז מתוכן 6 נ"ז לפרויקט גמר במסלול המחקרי.

ו-52 נ"ז מתוכן 6 נ"ז לפרויקט גמר במסלול הלא מחקר.

דרישות התוכנית למעבר משנה לשנה וקבלת תואר מוסמך

מעבר משנה א' לשנה ב' מותנה בנוכחות הסטודנט/ית בכל הקורסים אשר הוגדרו במערכת לימודיו, בעמידה בכל החובות, ובקבלת ציון ממוצע של 75 לפחות בכל קורסי החובה (עבור המשך לימודים במסלול הלא מחקר) או 85 לפחות בכל קורסי החובה (עבור המשך לימודים במסלול המחקרי).

לצורך קבלת תואר M.A, יהא על הסטודנט/ית:

- לצבור 48 נ"ז במסלול המחקרי או 52 נ"ז במסלול הלא מחקר.
- לעמוד בדרישות פרויקט הגמר, כמפורט בהמשך.
- להגיש 2 עבודות בהיקף סמינריון ל-2 מתוך 3 הסמינרים הנלמדים בתכנית.
- לעמוד בכל הדרישות המנהליות הנדרשות מסטודנט/ית בבצלאל.

פרויקט גמר

פרויקט הגמר מתייחס להיבט מעשי של הלימודים. הפרויקט מקנה 6 נ"ז והוא חלק בלתי נפרד מחובות התכנית. על כלל הסטודנטים/ות לבחור פרויקט גמר אחד מבין שלוש האפשרויות:

אפשרות ראשונה:

פרויקט גמר – "תערוכה דה פקטו" בהנחיית אילנית קונופני

פרויקט גמר זה הוא יצירת תערוכה הלכה למעשה. רעיון התערוכה יוצא לפועל באוצרות קבוצתית באופן שיתופי, תוך עידוד חשיבה אינדיבידואלית ועבודה אישית מול האמנויות והאמנים המציגים בתערוכה. כל סטודנטית וסטודנט מבצעים כיחידים וכקבוצה את שלל תפקידי האוצרות: העמקת המחקר וניסוח הרעיון האוצרותי; כתיבה אוצרותית; בחירת יצירות לתערוכה; קיום ראיונות וקשרי עבודה מתמשכים מול האמנויות והאמנים; תכנון הצבה ועיצוב החלל. במקביל, הקבוצה תתנסה בצדדים הלוגיסטיים של הקמת תערוכה: הפקה והקמת התערוכה, ניהול לוחות זמנים, בניית תקציב וגיוס כספים, יח"צ ופרסום.

בכל שנה נבחר החלל בו מוצגת התערוכה בהתאם לתכנים של התערוכה. תערוכות עבר שנוצרו במסגרת הקורס הוצגו בבית הנסן, במוזיאון פתח תקווה, ובפיתוח פלטפורמה אוצרותית וירטואלית המושתתת על טכנולוגיה של מציאות רבודה.

אפשרות שנייה:

פרויקט גמר – "גיליון" בהנחיית ארנה קזין

בפרויקט גמר זה, יכתבו הסטודנטיות והסטודנטים ויערכו יחד גיליון נושא של כתב עת ביקורתי על אמנות ויצירה, מתוך התבוננות במחלקות היצירה בבצלאל.

בשיתוף פעולה עם מחלקות היצירה בבצלאל – ובהן המחלקה לצילום והמחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית – יבחרו משתתפות הפרויקט ומשתתפיו סוגיה שמרתקת אותם ויתמקדו בה. יחד ילמדו את הנושא כפי שהוא בא לידי ביטוי בעבודות הסטודנטים במחלקות היצירה, ידונו בו, ויכתבו עליו במגוון סוגות של כתיבה על אמנות: רשימות ביקורת, רשימות דיוקן, רשימה על תופעה בשדה היצירה בבצלאל ומחוצה לה, מסה או מאמר תיאורטי, ראיון עם יוצרים, מסה ויזואלית. הפרויקט הוא סמסטר של עבודה אינטנסיבית ואינטימית על גיליון אחד של "גיליון" – עם ישיבות מערכת, יציאה לשטח, ביקור במחלקות, שיחות עם יוצרות ויוצרים, והרבה כתיבה ועריכה. פרויקט הגמר "גיליון" הוא הזדמנות – הלכה למעשה – להתנסות בכתיבה ובעריכה של כתב עת ביקורתי על אמנות ותרבות, ובכלל זה התנסות בפרסום, ובשיחה שמתגלגלת בעקבותיו. ה"גיליון" יעלה לאוויר בשבוע שאחרי פתיחת תערוכת הגמר.

אפשרות שלישית:

הגשת הצעה לתערוכה ואצירתה בפועל בבית הנסן / בגלריה בקמפוס בצלאל החדש

הגשת הצעה כתובה לתערוכה עד התאריך 31.12.22

פרזנטציה של ההצעה בפני וועדת התערוכות של התכנית

מתוך ההצעות יבחרו 2 הצעות בלבד

התכנית תעמיד תקציב של 8000 ₪ לתערוכה שאושרה + ציוד ממחסן בצלאל ושירותי הפקה.

[מצ"ב לינק לקובץ שבו יש להיעזר בבניית ההצעה](#)

שימו לב כי מימוש ההצעה לכדי אצירת התערוכה בפועל מותנת באישור ההצעה ע"י ועדת התערוכות ובית הנסן

התזה במסלול המחקרי

סטודנטים שהשלימו את הלימודים בשנה א' בציון ממוצע של 85 לפחות רשאים להירשם למסלול מחקר בשנה ב'. התכנית תסייע לסטודנטים במציאת מנחה לעבודת התזה, כמו כן התכנית תעמיד לרשות הסטודנטים סדנת תזה שבמהלכה יגבשו את הצעות המחקר ויחלו במחקר עצמו. על ההצעה לעבור את אישור המנחה האישי וזו תועבר לרכזת התכנית לאישור ועדת התזה. עבודת התזה תיבחן על ידי לא פחות משני בוחנים, כולם בעלי תואר שלישי בדרגת מרצה בכיר ומעלה. לפחות אחד/ת מהם חבר/ת סגל באוניברסיטה. היקף עבודת התזה יהיה עד 80 עמודים (22,000 סימני דפוס).

שינויים בידיעון בצלאל

רשויות המחלקה והאקדמיה רשאיות לערוך שינויים ותיקונים בתכנים המופיעים בידיעון זה, להוסיף עליהם, לגרוע מהם או לבטלם בכל עת במהלך שנת הלימודים. הודעה על כל שינוי כאמור, תפורסם במודעות בלוחות המחלקה ו/או בדרך ראויה אחרת. השינויים מחייבים את כלל הסטודנטים/ות, גם אם נקבעו או נכנסו לתוקף לאחר שהחלו את לימודיהם.

מבנה התוכנית

מבנה תכנית הלימודים במסלול המחקרי

שנה א'

2 קורסי מבוא שנתיים	=	4 ש"ש	8 נ"ז
2 קורסי מבוא סמסטריאליים	=	2 ש"ש	4 נ"ז
1 קורס בחירה	=	1 ש"ש	2 נ"ז
1 סמינר	=	2 ש"ש	4 נ"ז
מעשה האוצרות - אוצרים מתחלפים	=	2 ש"ש	4 נ"ז
סדנה רעיונית	=	3 ש"ש	6 נ"ז

סה"כ = 14 ש"ש = 28 נ"ז

שנה ב'

2 סמינרי בחירה	=	4 ש"ש	8 נ"ז
סדנה רעיונית	=	3 ש"ש	6 נ"ז
פרויקט גמר	=	3 ש"ש	6 נ"ז
סדנת תזה			ללא נ"ז (עובר/לא עובר)

סה"כ = 10 ש"ש = 20 נ"ז

סה"כ לימודי התכנית במסלול המחקרי: 24 ש"ש = 48 נ"ז.

עמידה בדרישות פרויקט גמר והתזה מהווה תנאי להשלמת החובות האקדמיים.

מבנה תכנית הלימודים במסלול הלא מחקרי

שנה א'

8 נ"ז	=	4 ש"ש	2 קורסי מבוא שנתיים
4 נ"ז	=	2 ש"ש	2 קורסי מבוא סמסטריאליים
2 נ"ז	=	1 ש"ש	1 קורס בחירה
4 נ"ז	=	2 ש"ש	1 סמינר
4 נ"ז	=	2 ש"ש	מעשה האוצרות - אוצרים מתחלפים
6 נ"ז	=	3 ש"ש	סדנה רעיונית

סה"כ 14 ש"ש = 28 נ"ז

שנה ב'

8 נ"ז	=	4 ש"ש	2 סמינרי בחירה
6 נ"ז	=	3 ש"ש	סדנה רעיונית
6 נ"ז	=	3 ש"ש	פרויקט גמר
4 נ"ז	=	2 ש"ש	סדנאות

סה"כ 12 ש"ש = 24 נ"ז

סה"כ לימודי התכנית במסלול הלא מחקרי: 26 ש"ש = 52 נ"ז.

עמידה בדרישות פרויקט הגמר מהווה תנאי להשלמת החובות האקדמיים.

פירוט הקורסים - שנה א'

לימודי מבוא - סמסטר א'

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
מבוא למחשבת האמנות העכשווית א'	ד"ר שאול סתר	2 נ"ז
מבוא לאמנות ואוצרות עכשווית א'	נרית נלסון	2 נ"ז
סוגיות במוזיאולוגיה	ד"ר שמואל מאירי	2 נ"ז
מתולדות האמנות לביקורת התרבות החזותית	ד"ר נעמי מאירי – דן	2 נ"ז

לימודי מבוא - סמסטר ב'

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
מבוא למחשבת האמנות העכשווית ב'	ד"ר שאול סתר	2 נ"ז
מבוא לאמנות ואוצרות עכשווית ב'	נרית נלסון	2 נ"ז

לימודי בחירה - סמסטר א' -

על כל סטודנט /ית בשנה א' ללמוד קורס בחירה אחד

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
המוזיאון בין היסטוריה לתיאוריה בישראל/פלסטין	ד"ר טל בן צבי	2 נ"ז
סובייקט-מסך	ד"ר יצחק בנימיני	2 נ"ז

לימודי בחירה - סמסטר ב'

על כל סטודנט /ית בשנה א' ללמוד סמינר בחירה אחד

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
פנומנולוגיה ואמנות	פרופ' דרור פימנטל	4 נ"ז
אמנות, עיצוב והבניית זהות לאומית	ד"ר דליה מרקוביץ'	4 נ"ז

לימודי פרקטיקה – סמסטר א'

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
מעשה האוצרות – אוצרים מתחלפים בליווי נירית נלסון	ברק אביטל דסאו אורי כהן - שניידרמן הילה כנעני עפרי	4 נ"ז

לימודי פרקטיקה – סמסטר ב'

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
סדנה רעיונית באוצרות וביקורת א'	ד"ר שאול סתר ד"ר רועי ברנד	6 נ"ז
סה"כ		28 נ"ז

פירוט הקורסים – שנה ב

לימודי חובה (לכותבי תזה בלבד) –

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
סדנת תזה	פרופ' דרור פימנטל ד"ר ליאת פרידמן	ללא נ"ז (עובר/לא עובר)

לימודי חובה (למי שאינו כותב תזה בלבד) –

על כל סטודנט/ית בשנה ב' במסלול שאינו מחקרי להשתתף בסדנאות מרכזות שיתקיימו שיתקיימו בחופשת הסמסטר ובחופשת הקיץ. נושאי הסדנאות ומועדם יפורסו בהמשך.

סדנאות מרכזות	יפורסם בהמשך	4 נ"ז
---------------	--------------	-------

לימודי בחירה

על כל סטודנט/ית בשנה ב' ללמוד שני סמינרי בחירה במהלך השנה

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
הריסות: מלנכוליה, פנטזיה ופוליטיקה	ד"ר אריאל הנדל	4 נ"ז
לפרש קולנוע: בין דימוי לטקסט	פרופ' אשר סלה	4 נ"ז
שאלה על אמנות - אמנות השאלה	ד"ר ליאת פרידמן	4 נ"ז
שישים לשישים, או פוסטמודרניזם במבט היסטורי	ד"ר אריק גלסנר	4 נ"ז

לימודי פרקטיקה

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
סדנה רעיונית באוצרות וביקורת ב'	ד"ר שאול סתר ד"ר טל בן צבי	6 נ"ז

פרויקט גמר

על כל סטודנט/ית לבחור פרויקט גמר אחד

שם הקורס	שם המרצה	נקודות זכות
פרויקט גמר- תערוכה דה פקטו	אילנית קונופני	6 נ"ז
פרויקט גיליון	ארנה קזין	6 נ"ז
תערוכה באוצרות אישית		6 נ"ז
	סה"כ למסלול בלי תזה	24 נ"ז
	סה"כ למסלול עם תזה	20 נ"ז

שימו לב:

- סטודנטים. ות בתכנית מלאה שהחלו לימודיהם. בשנת הלימודים תשפ"ב 2021-22, נדרשים ללמוד את המערכת של שנה ב' כפי שהיא מוצגת בשנתון זה
 - סטודנטים. ות בפיצול לימודים שהתחילו את הלימודים בתשפ"ב בימי רביעי, ישלימו בתשפ"ג את ימי חמישי של שנה א'.
 - סטודנטים. ות בפיצול לימודים שהחלו לימודים בשנת הלימודים תשפ"א 2020-21 או לפני ויש להם עד 16 נ"ז להשלמה, יוכלו להשלים אותם בהתאם לבחירתם. ובאישור ועדת הוראה – יש להגיש בטופס הרישום הסבר לבחירה זו.
- שימו לב כי יש ללמוד 3 סמינרים במהלך התואר בהיקף של 4 נ"ז כל אחד ופרויקט גמר אחד בהיקף של 6 נ"ז ופרויקט הגמר ייעשה בשנה האחרונה של למידת הקורסים בתכנית
- *לכל בקשה לתכנית אחרת תוגש ע"י הסטודנטית דרך רכזת התכנית לבדיקה ואישור של ועדת הוראה.

רשימת הקורסים

שנה א'

לימודי מבוא

מבוא למחשבת האמנות העכשווית א + ב

ד"ר שאול סתר

4 ש"ס, 4 נ"ז

קורס המבוא התיאורטי של התכנית יפגיש בין חטיבות נבחרות בתיאוריה הביקורתית לבין סוגיות מרכזיות באמנות העכשווית. בבסיסו תוצב שאלת היחסים בין התיאוריה לפרקטיקה - כשאלה של המחשבה החברתית הביקורתית, ממרקס ואילך, שעוסקת בקשר בין המשגה תיאורטית לבין פעולה פוליטית וטרנספורמציה חברתית; וכן שאלה של האמנות העכשווית שבה העשייה האמנותית מעוצבת גם מתוך אופני המחשבה והביקורת המתקיימים בה. במהלך הקורס נדון במורשת המודרניזם והאוונגרד, בחברת הראווה ובתרבות ההמונים; בדימוי כאשלייה, ראוה או אידיאולוגיה ובאנטי-דימוי כאפשרות אמנותית; בקטגוריה של העכשווי; בסינגולריות בין אוניברסליזם ופוליטיקה זהויות; בשאלת המדיום ובמצב הפוסטמודרניזם; במעמד האובייקט ובאמנות השתתפותית; ובפוסטקולוניאליזם, בגלובליזציה של עולם האמנות ובאפיסטמולוגיות מן הדרום הגלובלי.

מבוא לאמנות ואוצרות עכשווית א + ב

נרית נלסון

4 ש"ס, 4 נ"ז

הקורס "מבוא לאמנות ולאוצרות עכשווית" מבקש לבחון את מהלכי העשורים האחרונים באמנות באמצעות התבוננות על שלוש זירות השלובות זו בזו: המעשה האמנותי, הפרקטיקה האוצרותית והשאלות התיאורטיות שעומדות בבסיסן. אמנות עכשווית אינה עוקבות אחר מהלך קווי כפי שנהוג בדפי ההיסטוריה. התיאורטיקנית סוולטנה בויס, למשל, קוראת לאמץ לחשיבה שלנו על אמנות עכשווית, לא את מסלולו של החייל במשחק השח מט אלא של הסוס שמתקדם ישר ואז נע הצידה. התקדמות בויג זג מפנה את תשומת הלב לא רק לדרך הראשית אלא גם לתעלות שבצידיה. ה אוצרות עוקבת אחר מסלוליה של האמנות העכשווית ומכאן שהאוצרים והאוצרות נדרשו לחשוב על הפרקטיקה מחדש וגם להקנות לה תצורות שונות. האוצרות שנוגדה מ"דאגה" לחפצים – מהפועל הלטיני curare – התמירה והרחיבה את "עשיית התערוכות" למקצוע החובק תיאוריה ופרקטיקה. בתקופתינו, היא נעה בין חללים מוזיאליים לבין מרחבים ציבוריים, ועברה מהתבוננות מהצד אל חווייה אקטיבית, השתתפותית.

במבוא לאמנות ולאוצרות עכשווית נדון בכל אלה דרך סוגיות מרכזיות: זהות, מגדר, תפיסות של גוף וגוף בחלל – בפרפורמנס, אמנות השתתפותית, אמנות פמיניסטית עכשווית, שחורות, תפיסת הדרום הגלובלית, השינוי במעמד האובייקט ויחסו לסביבה – הטבעית, הפנימית והווירטואלית. המעקב אחר השתנותם של מושגים בסיסיים בשיח האמנותי והאוצרותי יאפשר מבט פנורמי על שדה האמנות שבתוכו אנו פועלים.

מבוא למוזיאולוגיה

ד"ר שמואל מאירי

2 ש"ס, 2 נ"ז

מוזיאולוגיה היא תחום דעת חדש באופן יחסי העוסק בחקר המוזיאון על היבטיו השונים. מה הוא מוזיאון? מה היא מוזיאולוגיה? מה המשותף למוזיאונים השונים ובמה מתייחד מוזיאון האמנות מן המוזיאונים למדע, לטבע, להיסטוריה, לאנתרופיה וכו'? הקורס מתמקד בפרספקטיבות השונות של חקר המוזיאונים והפרקטיקה המוזיאולית, תוך הצגת מקרי בוחן של נושאים המעסיקים הן את הממסד המוזיאוני והן את המחקר האקדמי. דגש יושם בארבעה היבטים מרכזיים: האוסף, החלל, התצוגה והמבקרים, על יחסי הגומלין ביניהם ועל השתנותם ברוח הזמן. הסוגיות שידונו יוצגו הן בחיתוך היסטורי והן בחיתוך תכני וגיאוגרפי. תדון ההגדרה המשתנה של המושג מוזיאון, אוספים, מיון, טקסונומיה וייצוג. מושגי היסוד אותנטיים, מקור (provenance) ו"קאנון" ידונו בפירוט רב כמו גם מקומה של התערוכה – בין קבוע לארעי, בין דידיקטיקה לפופולריות, והתפתחות

אדריכלות המוזיאונים ממקדש ל"קליפה ריקה". דגש מיוחד יושם על ה"מוזיאולוגיה החדשה", תהליכי הדמוקרטיזציה של המוזיאונים וחוויית המבקר.

מתולדות האמנות לביקורת התרבות החזותית – בין מושאי מחקר לשיטות מחקר

ד"ר נעמי מאירי – דן

2 ש"ס, 2 נ"ז

היסטוריון האמנות "מודרניסט" ידע את גבולות השדה שעליו הופקד, כשם שהיה אמן על הכלים המתודולוגיים שניתנו בידיו. תחומי התוכן הרלוונטיים לו התקיימו בגזרות המוגדרות היטב של הציור-פיסול-אדריכלות והנחת היסוד המוצקה היתה שתפקידו של המחקר הוא להגיע לזיקוק האמת ההיסטורית שאין בלתי. ברב המחלקות לתולדות האמנות (בוודאי בישראל) לא העזו במשך שנים לעזוב את גבולותיה של "תרבות המערב", וגם כשעשו זאת, השיח המשיך להיות "מערבי" במהותו.

מן הידועות, שבעשורים האחרונים נפרצו הגבולות, הן ככל שהדבר נוגע בשדה המחקר הן ככל שהוא נוגע בתפקידו של המחקר ובמתודולוגיות המחקר. השיח ה"פוסטמודרניסטי", שהלך ונפתח לסוגיות רב-תחומיות ובינתחומיות, החל לכרוך תחת מטריית העל של "התרבות החזותית" את המדיה המסורתית של האמנות ה"גבוהה" ומדיה שונים של תרבות פופולרית (למן הקולנוע והקומיקס, עבור באופנה ועיצוב תעשייתי וכלה בגרפיטי, שערי מגזינים, ממשקים אינטראקטיביים ורשתות חברתיות). בהכרח, המחקר המתהווה בשדה החדש החל להידרש לסוגיות הנוגעות במתודולוגיות היאות לו ובבסיסים התיאורטיים שעליהם הוא אמור להישען, כמו גם בשאלות שאותן עליו לשאול ובאופציית קיומן של פרשנויות שונות שהן פועל יוצא של תצורות שיח ווקהילות פרשניות מגוונות. וכך, בעוד שלעתים נדמה כי הדיסציפלינה המסורתית של תולדות האמנות פושטת את הרגל, עולות ופורחות אופציות מחקר/כתיבה חלופיות, הממירות מערכת קודים (שלא לומר, חוקים) אחת באחרת ומערערות זו על הלגיטימיות והרלוונטיות של זו.

קורס זה יבקש להציע אופציות שונות לקריאה של הדימוי החזותי (באשר הוא) לאורן של מתודולוגיות מגוונות. המקרים המרתקים הם אלו שמייצרים הצרחה (או שילוב) בין מושאי המחקר לבין תחומי דעת, דרכי התבוננות ודיסציפלינות שונים (למשל, שימוש בכלים של מדעי החברה, ובעיקר תקשורת וסוציולוגיה, לצורך ניתוח יצירות אמנות ו/או שימוש במתודולוגיה המסורתית [לא מלה גסה!] של תולדות האמנות לצורך ניתוח דימויים פופולריים, שלא לדבר על תוצרים דיגיטליים דוגמת NFT ואפליקציית DALL-E 2).

קורסי בחירה

סובייקט-מסך

ד"ר יצחק בנימיני

2 ש"ס, 2 נ"ז

במסגרת הסמינר אבקש להציג קווי מתאר לניתוח עקרוני-תיאורטי אודות האופנים העכשוויים שבהם נתקל הסובייקט-צופה במסך (הטלוויזיה, הקולנוע והמחשב). נעשה זאת באמצעות התיאוריה הפסיכואנליטית של פרויד ולאקאן ובשילוב למידה של תיאוריות ביקורתיות העוסקות בממד של האינטרפלציה (מיעון) של הסובייקט ובאופיו הסימולטיבי של העולם הטכנולוגי-בידורי הנוכחי: בנימין, מץ, וריליו, אלטוסר, זיז'ק, בודריאר, מאלווי ואחרים. ראשית, יתואר המסך כ-האחר שמביט בסובייקט ומעביר אותו תהליך הן של הזדהות והן של אובייקטליות, ושנית יתואר מה שמסתמן להיות תחילתו של תהליך (אפוקליפטי ומשחרר בו-זמנית) שבו יותר ויותר המסך הן המובן הפיזי והן במובן המנטלי מתמזג עם הסובייקט-צופה למהות-אחת עד להתנדפות העתידית של עצם ההבחנה ביניהם.

המוזיאון בין היסטוריה לתיאוריה בישראל/פלסטין

ד"ר טל בן צבי

2 ש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס לעמוד על מושג היסטוריה במרחב המוזיאלי במגוון רחב של מוזיאונים להיסטוריה, מוזיאוני מורשת, מוזיאונים לאמנות עכשווית וחללי תצוגה בישראל/פלסטין. נרצה לשאול האם מוזיאון להיסטוריה הוא מקום תצוגה של הנרטיב הלאומי, ובתור שכזה האם מוטלת עליו החובה להכיל את כל 'מוצרי' התרבות המשקפים את תרבות הלאום. נשאל מהם אופני תצוגה, בניית הארכיון, הסיווג והפרקטיקה האוצרותית הנהוגים במוזיאונים שונים – ומהם דרכי הייצוג של אותה "היסטוריה רשמית" במוזיאונים לאומיים, מוזיאונים מקומיים ומוזיאונים קהילתיים.

בנקודה זו נעמוד על הקשר שבין היסטוריה לבנייתו של "הסיפור המשותף והמקובל" ולזיכרון התרבותי הקיבוצי של קבוצות לאומיות, אתניות או קהילתיות. בהקשר זה נעמוד על המתח המובנה בין "הסיפור המשותף והמקובל" לבין קולות שונים, רב תרבותיים, מגדריים, חברתיים וקהילתיים המערערים את תרבות הלאום ההגמונית.

הקורס יתמקד מקרי מבחן באמנות ישראלית ואמנות פלסטינית. הקורס יתמקד ביצירות מפתח המייצרות עמדות ביקורתיות ורדיקליות אל מול היסטוריה או הנרטיב הלאומי בשדה האמנות הישראלי ושדה האמנות הפלסטיני. בהמשך לכך נתמקד באפשרויות הייצוג הביקורתיות על פוליטיקת השדה התרבותי השונה בכל אחד מהם כולל נסיבות ההזמנה של התערוכות, הפוליטיקה במובנה הרחב המפעילה אותם וסוכני ההשפעה ושומרי הסף השונים הפועלים בהם.

שני צירים מרכזיים ילוו את הקורס, ראשית ציר "הארכיון" ותפקידו בהגדרת הזהות המובחנת של הקבוצה, ועיצוב הזיכרון קולקטיבי והצגתו בתערוכות במוזיאונים להיסטוריה אל מול מושג "הארכיון" באמנות עכשווית ככלי ביקורתי על אופני קטלוג הידע, שימורו, והצגתו במגוון פרוייקטים אמנותיים. ושנית, בחינת מושג "העדות" ותפקידה בייצוג וניראות הטראומה של אירועים היסטוריים מכוננים ותיקוף היסטוריה המוצגת במוזיאון. זאת לעומת ייצוג ה"עדות" – כעדות, כווידוי, כביוגרפיה של האמן עצמו או קבוצות המוצגות במסגרת היצירה האמנותית.

לשם השגת מטרה זו נעמוד על המצע התיאורטי של מושג ה"היסטוריה", ה"ארכיון" ו"העדות" במרחב המוזיאלי בישראל/פלסטין, ונעמוד על ההשפעות ההדדיות ביניהם ועל המגמות המרכזיות המשנות את אופני התצוגה ופרקטיקות האוצרות בעשורים האחרונים.

סמינר בחירה

אמנות ופנומנולוגיה

פרופ' דרור פימנטל

4 ש"ס, 4 נ"ז

הפנומנולוגיה מהווה כיום את אחד מזרמי המחשבה העיקריים בהגות העכשווית. ככזו, היא ניחנת בכוח הסברי רב, ולא כל שכן בנוגע לאמנות. תחילה נציג את מושגי המפתח של השיח הפנומנולוגי כמו הוויה, עודפות, כינון וצמצום. אחר כך נתוודע למונחים האסתטיים הקשורים לדיון הפנומנולוגי באמנות כמו המפתח, חשיפה/הסתרה, אדמה/עולם וצלם/מסגרת. השאלה העיקרית שאותה נברר האם האמנות היא בבחינת ייצוג של העולם, או שמא יש לראות בה הופעה של העולם עצמו. בהקשר זה נתחקה אחר האופנים שבהן נחשבת האמנות דרך הפריזמה הפנומנולוגית, ונבחן יצירות אמנות מהתקופה הקלאסית כמו פסל אפולו והמקדש היווני, ומהתקופה המודרנית כמו ציורים משל מונה, ואן גוך, סזאן, פיקאסו, מירו, רותקו ודושאן.

אמנות, עיצוב והבניית זהות לאומית

ד"ר דליה מרקוביץ'

4 ש"ס, 4 נ"ז

הסמינר מוקדש לבחינת הזיקה שבין אמנות, תרבות חזותית וזהות, תוך שימת דגש על מנגנוני דפוסים והזדהות וההזדהות הלאומיים המקומיים ועל נמעניה המרובים (ערבים ויהודים; מזרחים ואשכנזים; מהגרים וותיקים). נברר את מושגים זהות (הזדהות) ולאומיות, מנגנוני קנוניזציה, ופרקטיקות של הבניית זיכרון קולקטיבי, וזאת בראי הסוציולוגיה. בתוך כך נעמוד על תפיסות שונות שהנחו את הגדרת המושג זהות (לאומית): מודלים פרימורדיאליים-מהותניים; מודלים שהעלו על נס את כושר הדימיון וההמצאה האנושיים; והבניות "חד-פעמיות", זמניות ודינאמיות המתגבשות (ומתפרקות) סביב מכנה משותף נזיל. עוד נבחן את המעמד של האמנות והתרבות החזותית בשדות תרבותיים מגוונים, ביניהם: אמנות פלסטית, כרזות, מוצרים, אופנה וארכיטקטורה. תפיסות אלה ישמשו כרקע לבחינת המופעים שלבשו שדה האמנות והתרבות החזותית הלוקאליים מאז תקופת הישוב ועד ימינו, על מאפייניהם האסתטיים, החברתיים והפוליטיים. עוד נדון באופנים בהם ביקשו האמנות והתרבות החזותית המקומיים ליצור זהות לאומית מגובשת ולכידה ובמעבר מעיסוק בקולקטיב ה"גדול", במטא-נרטיבים, בהגדרות ובגבולות, לעיסוק בפן ה"לא יציב" של השייכות וההזדהות הלאומיים.

לימודי פרקטיקה

מעשה האוצרות – אוצרים מתחלפים

6 ש"ס, 6 נ"ז

רכזת הקורס: נירית נלסון

מנחות ומנחי הסדנאות: אביטל ברק, הילה כהן שניידרמן, אורי דסאו, עפרי כנעני

הקורס "מעשה האוצרות" מציע דיון בנקודות ההשקה בין התיאוריה וההיסטוריה האוצרותית לבין מלאכת האוצרות בשטח באמצעות ארבע סדנאות עם דמויות מפתח הפועלות בזירת האמנות העכשווית בארץ ובחול: הילה כהן שניידרמן, אוצרת ראשית של מוזיאון בת ים; אורי דסאו, אוצר עצמאי הפועל באירופה; אביטל ברק, אוצרת במרכז לאמנות דיגיטלית בחולון ועפרי כנעני, אמנית, מרצה וחוקרת בתחום הפרפורמנס והמדיה הדיגיטלית. יחד איתם נבקש ללבן סוגיות שונות העומדות בלב לבו של המעשה האוצרותי: מערעור על משמעות ה"אוסף המוזיאלי" והבנה חדשה של חלל התצוגה, דרך חשיבה על צורות העבודה עם אמנים בינלאומיים ואופני הצגתם של אמנים מקומיים בזירה הגלובלית, עבור דרך שאלות על המחקר המוביל לתערוכה ועל הקשר בין תערוכה לחברה ולפוליטיקה, ועד פריסתן של אפשרויות שונות לאוצרות פוסט-מוזיאלית. "אם האמנות משקפת את החיים" אמר ברכט "הרי שהיא עושה זאת עם מראות מיוחדות": הקורס שלפנינו מבקש להגדיל את המראות הללו, לבחון אותן ולראות מה עובר דרכן.

סדנה רעיונית באוצרות וביקורת א

ד"ר שאול סתר, ד"ר רועי ברנד

קורס זה יתקיים כסדנה תיאורטית ופרקטית שתפרסם על פני יום לימודים שלם (6 שעות אקדמיות) שבו נדון בסוגיות הנוגעות לאוצרות עכשוויות וכתובה על אודות אמנות, ונתרגל - כקבוצה, בקבוצות קטנות או כיחידות ויחידים - אופנים שונים של אוצרות וכתובה. נעסוק באובייקט האמנותי, בחללים שבהם הוא נוצר ובהם הוא מוצג, בצורות של תצוגה ואופני התרחשות אמנותיים ובשיח האמנותי והתרבותי שמקיים את כל אלה. נשהה במרחב הבצלאלי כסדנה של יצירה אמנותית מסוגים שונים ובין כיצד לחבור אליו ואיזה מפגש יכול להירקם בו. נערוך סיורים במספר אתרי אמנות ותרבות, ובמרחבים עירוניים שבתוכם הם מתקיימים, ונבחן איזה ידע נוצר בהם. ולאורך הסדנה כולה נהיה קרויים גם לעניינים אקטואליים שיעלו בשיח האמנות במהלך תקופתה. הסדנה תתקיים כמרחב של למידה שיתופית, מחשבה והתנסות.

שנה ב'

לימודי חובה (לכותבי ותזה)

סדנת תזה

פרופ' דרור פימנטל (סמסטר א')

ד"ר ליאת פרידמן (סמסטר ב')

סדנת התזה תפגיש את הסטודנטיות והסטודנטים של שנה ב' שבחרו במסלול המחקרי ותדריך אותם בשלבים השונים לקראת כתיבתה של עבודת המחקר לתואר השני. בסמסטר א' יעבדו הסטודנטים על גיבושה של הצעת המחקר: החל מבחירת הנושא, דרך ניסוח שאלת מחקר, שרטוט שדה הדעת שבו ייערך המחקר ועד התווית ראשי פרקים ורשימה ביבליוגרפית. בסיומו של סמסטר זה יגישו הסטודנטים טיוטה להצעת מחקר. סמסטר ב' יוקדש להדרכה בעריכת מחקר: חידוד נושא התזה ופיתוח הכיוונים לבחינתו, מציאת ספרות מחקר רלוונטית ועכשווית, העמקת ההיכרות עם שדה הדעת ועם מהלכים תיאורטיים מרכזיים.

סמינרי בחירה

הריסות: מלנכוליה, פנטזיה ופוליטיקה

ד"ר אריאל הנדל

4 ש"ס, 4 נ"ז

הריסות – כשם עצם וכשם פעולה – הן חלק בלתי נפרד מהנוף המקומי והגלובלי. כשרידיים ארכיאולוגיים, כעקבות למלחמה ונישול או כצלקות עירוניות של התפוררות והזנחה, הריסות נעות בין קונקרטיים של תהליכים טבעיים ומעשי ידי אדם ובין סמלים רבי עוצמה למלנכוליה מחד גיסא ולפנטזיה מאידך גיסא. כייצוג מובהק של תרבות חזותית וחומרית, הריסות מעלות שאלות הנוגעות לטרנספורמציות חומריות, לשרידי של המקור ולשיירים של אלימות חברתית. בסמינר נחקור את ההריסות הן כייצוג למערב ולקידמה והן כייצוג אוריינטליסטי למזרח. נבחן כיצד הריסות מיוצגות באמנות, כיצד מצלמים הריסות וכיצד כותבים עליהן. נשאל מה בין הריסות של מונומנטים להריסות של יומיום ואילו הריסות אנו רואים ולאילו אנו עיוורים. נעמוד על הקשר בין הכלכלה הקפיטליסטית לפרקטיקות של הריסה ובינוי וננתח את העיר כפלימפסט של שכבות הנכתבות זו על גבי זו. לבסוף נבחן את אפשרותה של תקווה בין החורבות: כיצד הן מאפשרות לנו לחשוב מחדש את עצמנו ואת הזמן שבו אנו חיים וכיצד הן מייצרות פעולה אזרחית של זיכרון ושל שינוי.

לפרש קולנוע: בין טקסט לדימוי

פרופ' אשר סלה

4 ש"ס, 4 נ"ז

הקולנוע הוגדר כבר בראשיתו כאומנות השביעית. כאומנות חדשה, הקולנוע מיישם בהרבה מובנים את השאיפה של הרומנטיקה המאוחרת לאומנות כוללת (Gesamtkunstwerk). בסמינר נתמודד עם שתי שאלות עיקריות: מהי ייחודיותו של הקולנוע ביחס לשאר האומנויות במאה ה-19 וה-20 ומה הכלים ההרמנויטיים הדרושים כדי לפרש את המבע הקולנועי. סוגיות תאורטיות כגון ההגדרתן וסיווגן של האומנויות השונות, השפעת המדיום על הסגנון ועל התוכן, ההבדלים בין הפרשנות החזותית לבין הפרשנות הטקסטואלית תעמודנה במרכז הדיון בכיתה בעזרת שלל דוגמאות מתקופות ומסורות קולנועיות שונות בעולם. לאחר בדיקת המשותף והשונה בין הקולנוע לבין הצילום והציור מחד לבין האומנויות הבמה מאידך – אומנות מהן צמח הקולנוע בצעדיו הראשונים – נעסוק בתפקיד השמע והמוסיקה בקולנוע ובהשפעת התפתחות אמצעים טכנולוגיים חדשים על המבע הקולנועי, כגון המעבר בין קולנוע אילם לקולנוע מדבר והמעבר מקולנוע בשחור לבן לקולנוע בצבע. בשל היותו הקולנוע אומנות הנעה על פני הזמן והמרחב, נדון בעקבות כתביו של ברגסון, דלז, אקו, אלסטר ואחרים ביחסי הגומלין בין אדריכלות והלחנה לבין הקולנוע. דרך מעקב אחר שלבי התפתחות הקולנוע, על רקע היבדלותו משאר האומנויות מחד והתמזגותו איתן מאידך, ניתן יהיה להבין את מעמדו האונטולוגי החדש של הקולנוע בעידן הדיגיטלי והפוסטמודרני ולהציג את האתגרים ההרמנויטיים המצבים לפניו.

אמנות השאלה - שאלה על אמנות

ד"ר ליאת פרידמן

4 ש"ס, 4 נ"ז

כדי להבין עבודה או יצירה כלשהי, טוען וולטר בנימין, יש צורך לזהות את הבעיה או השאלה המקורית שעמדה בפני החוקר/ת או האמן/נית. הבעיה היא שהפתרון לשאלה זו כבר מוטבע ביצירה והשאלה הוסרה מהדיון. זיהוי שאלת היצירה (או המחקר) שהחוקר/ת או האמן/נית שאלו היא תהליך מורכב שדורש שחזור של ההיסטוריה. הבנת השאלה המקורית, טען בנימין, תשתנה לחלוטין את ההסבר או הנרטיב ההיסטורי על המחקר או יצירת האמנות ותייצר טרנספורמציה מוחלטת של תפיסת ההווה.

יצירות אמנות, בדומה לאוצרות של תערוכות ומחקרים אקדמיים, מציגות שאלה. שאלה שהאמנית או האמן מעלים; שאלה שהאוצרת/האוצר מציג/ה, שאלה שמופנית אל הצופה או הקורא/ת ושאלה שהצופה שואל/ת. אך מהי שאלה? מדוע יש צורך לנסח שאלות כדי לקדם פרויקט, לא רק באמנות אלא גם במחקר אקדמי בתחומי המדעי החיים, הטבע, החברה ומדעי הרוח. איך שאלה מתגבשת ומעוצבת? בסמינר זה נבחן את הפרקטיקה של השאלה ואת הגישות התיאורטיות שעומדות מאחרי השאלה.

מהי שאלה? איך שאלה מנוסחת? אלו שאלות סמינר זה. נסקור את ההיסטוריה של שאלת שאלות. נבחן את פרקטית השאלות של הוגים/ות כגון סוקרטס, דקרט, רוסו, קאנט, ניטשה, פרויד, לאקן, היידגר, סארטר, דה בובאר, דרידה, פוקו, דלז, הארוואי, מליבו, היילס, לצד ניתוח כמה יצירות אמנות.

"ששים לששים" או: "פוסטמודרניזם במבט היסטורי"

ד"ר אריק גלסר

4 ש"ס, 4 נ"ז

מה הן התמורות העמוקות שהתחוללו במושג התרבות החל משנות הששים? שנות ה-60 היו קו פרשת מים במחשבה על תרבות (במובנה הרחב והמצומצם של המילה כאחד) ואת השלכות השינוי אנחנו חיים עד היום. בין השינויים שהתחוללו בשנות ה-60 ניתן למנות את התהליכים הבאים:

1. התקפה על מושג "התרבות" של מתיו ארנולד – "התרבות" ככוח מעדן ו"ציוויליזטורי" - תפיסה שהייתה דומיננטית במסורת האנגלו-אמריקאית לפחות מאז אמצע המאה ה-19.
2. התקפה על מושג ה"סובלימציה" הפרוידיאני.
3. ערעור על חשיבות פונקציית הייצוג באמנויות.
4. איבוד עניין תיאורטי במתיחת גבול בין "גבוה" מול "נמוך" באמנויות ובביקורת "תרבות ההמונים".
5. אווירת "פיוס" בין התרבות לבין השוק, בניגוד להדגשת המתח ביניהן שרווחה במחשבה על תרבות ואמנות מסוף המאה ה-18.
5. שינויים טכנולוגיים ומדיאליים מואצים שגרמו לגעשתן של שלל סוגיות תיאורטיות: היחס בין מקור להעתק; חזרה למעין מצב "שבטי" קדום ובעקבותיו ערעור על ערכי "הנאורות" של המאה ה-18 ועוד.
6. עליית תפיסה צינית של האמנויות כשדה כוח תחרותי ומשחק פנימי הנעדר "אובייקט" חיצוני.

חלק מההתפתחויות הללו "הוטבלו" במרוצת שנות השבעים תחת השם "פוסטמודרניזם". בסמינר נדון בהתפתחויות הרעיוניות הללו שחלו בשנות ה-60 וה-70. נתחקה אחר המסלול המפותל של התפתחות המושג "פוסטמודרניזם", שנוצר על מנת לאגד תחתיו את שלל ההתפתחויות הללו. ננסה להבין את מצבה העכשווי של התרבות לאור ההתפתחויות הרעיוניות שהציבו את הבסיס לה. ולבסוף, נציג את כמה כיווני מחשבה העכשוויים שמבקשים לפנות הלאה מכמה מהשלכות ההתפתחויות הרעיוניות הללו.

לימודי פרקטיקה

סדנה רעיונית באוצרות וביקורת ב'

ד"ר שאול סתר, ד"ר טל בן צבי

6 ש"ס, 6 נ"ז

קורס זה יתקיים כסדנה תיאורטית ופרקטית שתיפרס על פני יום לימודים שלם (6 שעות אקדמיות) שבו נדון בסוגיות הנוגעות לאוצרות עכשוויות וכתביה על אודות אמנות, ונתרגל - כקבוצה, בקבוצות קטנות או כיחידות ויחידים - אופנים שונים של אוצרות וכתביה. נעסוק באובייקט האמנותי, בחללים שבהם הוא נוצר ובהם הוא מוצג, בצורות של תצוגה ואופני התרחשות אמנותיים ובשיח האמנותי והתרבותי שמקיים את כל אלה. נשהה במרחב הבצלאלי כסדנה של יצירה אמנותית מסוגים שונים ונבין כיצד לחבור אליו ואיזה מפגש יכול להירקם בו. נערוך סיורים במספר אתרי אמנות ותרבות, ובמרחבים עירוניים שבתוכם הם מתקיימים, ונבחן איזה ידע נוצר בהם. ולאורך הסדנה כולה נהיה קרויים גם לעניינים אקטואליים שיעלו בשיח האמנות במהלך תקופתה. הסדנה תתקיים כמרחב של למידה שיתופית, מחשבה והתנסות.

פרויקט גמר

פרויקט גמר – תערוכה דה פקטו

אילנית קונופני

פרויקט גמר, 6 נ"ז

פרויקט הגמר "תערוכה דה פקטו" הוא יצירת תערוכה הלכה למעשה. רעיון התערוכה יוצא לפועל באוצרות קבוצתית באופן שיתופי, בו בזמן תוך עידוד חשיבה אינדיבידואלית ועבודה אישית מול האמניות והאמנים המציגים בתערוכה. כל סטודנטית וסטודנט מבצעים כיחידים וכקבוצה את שלל תפקידי האוצרות: העמקת המחקר וניסוח הרעיון האוצרותי; כתיבה אוצרותית; בחירת יצירות לתערוכה; קיום ראיונות וקשרי עבודה מתמשכים מול האמניות והאמנים; תכנון הצבה ועיצוב החלל. במקביל, הקבוצה תתנסה בצדדים הלוגיסטיים של הקמת תערוכה: הפקה והקמת התערוכה, ניהול לוחות זמנים, בניית תקציב וגיוס כספים, יח"צ ופרסום.

בכל שנה נבחר החלל בו מוצגת התערוכה בהתאם לתכנים של התערוכה. תערוכות עבר שנוצרו במסגרת הקורס הוצגו בבית הנסן, במוזיאון פתח תקווה, ובפיתוח פלטפורמה אוצרותית וירטואלית המושתתת על טכנולוגיה של מציאות רבודה.

פרויקט גמר – גיליון

ארנה קזין

פרויקט גמר, 6 נ"ז

בפרויקט הגמר בכתיבה, יכתבו הסטודנטיות והסטודנטים ויערכו יחד גיליון נושא של כתב עת ביקורתי על אמנות ויצירה, מתוך התבוננות במחלקות היצירה בבצלאל.

בשיתוף פעולה עם מחלקות היצירה בבצלאל – ובהן המחלקה לצילום והמחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית – יבחרו משתתפות הפרויקט ומשתתפיו סוגיה שמרתקת אותם ויתמקדו בה. יחד ילמדו את הנושא כפי שהוא בא לידי ביטוי בעבודות הסטודנטים במחלקות היצירה, ידונו בו, ויכתבו עליו במגוון סוגות של כתיבה על אמנות: רשימות ביקורת, רשימות דיוקן, רשימה על תופעה בשדה היצירה בבצלאל ומחוצה לה, מסה או מאמר תיאורטי, ראיון עם יוצרים, מסה ויזואלית. הפרויקט הוא סמסטר של עבודה אינטנסיבית ואינטימית על גיליון אחד של "גיליון" – עם ישיבות מערכת, יציאה לשטח, ביקור במחלקות, שיחות עם יוצרות ויוצרים, והרבה כתיבה ועריכה. פרויקט הגמר "גיליון" הוא הזדמנות – הלכה למעשה – להתנסות בכתיבה ובעריכה של כתב עת ביקורתי על אמנות ותרבות, ובכלל זה התנסות בפרסום, ובשיחה שמתגלגלת בעקבותיו. "גיליון" יעלה לאוויר בשבוע שאחרי פתיחת תערוכת הגמר.